

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 883
van **GRIET COPPÉ**
datum: 23 september 2015

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Preventie van dementie - Opvolging WHO-aanbevelingen

Op het congres van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) van 16 en 17 maart 2015 stond het thema dementie centraal. In Genève dachten de ministers en vertegenwoordigers na over de "Global action against dementia". Een team van zes leden vertegenwoordigde België op de conferentie.

De WHO stelde tijdens deze conferentie dat wereldwijd 47 miljoen mensen getroffen worden door dementie. De WHO verwacht dat dit aantal zal stijgen tot 75,6 miljoen in 2030. Daarmee is dementie een van de grootste gezondheidsuitdagingen voor onze generatie, aldus de WHO. De kostprijs van dementie zal wereldwijd stijgen van 604 biljoen dollar in 2010 naar 1,2 triljoen dollar of meer in 2030. Deze kostprijs zal de sociale en economische ontwikkeling wereldwijd ondermijnen. Met de conferentie hoopte de WHO de aandacht en betrokkenheid voor dementie te verhogen. De bijeenkomst resulteerde in een "Call for Action".

In de "Call for Action" gaat veel aandacht naar de preventie van dementie. De WHO beveelt onder meer aan tot "advancing prevention, risk reduction, diagnosis and treatment of dementia in ways consistent with current and emerging evidence".

Ondanks onderzoek is medicatie die dementie kan stoppen of afremmen op vandaag (nog) niet gevonden. Epidemiologische studies duiden er wel op dat verschillende risicofactoren van dementie beïnvloedbaar zijn, en dus de ontwikkeling van dementie kunnen afremmen. Het zou meer bepaald gaan om cognitieve training, fysieke activiteit, voeding, stress, overgewicht en sociaal engagement.

Tijdige detectie van het niet-pluisgevoel is belangrijk opdat de persoon met dementie en de nabije omgeving de nodige bijstand en steun ontvangen.

1. Een half jaar is inmiddels versteken sinds de WHO-conferentie rond dementie.

Welke initiatieven of bijsturingen in het dementiebeleid heeft de minister naar aanleiding van de "Call for Action" genomen? Wat heeft de minister naar aanleiding van de WHO-aanbevelingen ondernomen?

2. Hoe zet Vlaanderen in op de preventie van dementie?
3. Hoe denkt de minister het tijdig detecteren van het niet-pluisgevoel bij dementie in Vlaanderen te verbeteren?

ANTWOORD

op vraag nr. 883 van 23 september 2015

van **GRIET COPPÉ**

1. Naar aanleiding van de WHO-conferentie over integrale aanpak dementie werd het engagement gevraagd van de diverse ministers om de sociaaleconomische en gezondheidsgelateerde aspecten van dementie aan te pakken.
Vlaanderen benadrukt het belang van een goede balans tussen de zorg voor personen met dementie vandaag.
Vlaanderen heeft reeds heel wat initiatieven genomen om de problematiek van de personen met dementie te begeleiden en te ondersteunen.
Het Dementieplan Vlaanderen 2010-2014, het Transitieplan rond dementiekundige basiszorg, en de niet onopgemerkte mediacampagne 'Music for Life' via Studio Brussel. Daarnaast gaat de specifieke aandacht naar jongdementie.
We voorzien dat in medio 2016 het geactualiseerde Dementieplan Vlaanderen kan worden voorgelegd.
2. Een gezonde levensstijl verlaagt het risico op dementie. Algemene preventiemaatregelen die inzetten op een gezonde levensstijl hebben ook in deze context hun belang. Zo biedt Vlaanderen in samenwerking met de lokale socio-culturele organisaties en de Vlaamse sportclubs, maximale kansen aan alle ouderen om een fysiek actieve levensstijl te ontwikkelen of te onderhouden. Zowel een verhoogde fysieke als mentale gezondheid als een volwaardige participatie aan sport worden hiermee beoogd.
Gebrek aan beweging, roken, depressies en een lage opleiding zijn de belangrijkste risicofactoren. Een derde van het aantal personen met Alzheimerdementie kan in verband gebracht worden met leefstijlfactoren zoals bijvoorbeeld roken en bewegen, waar mensen iets kunnen aan doen. Hoe sterk het aantal mensen met dementie zal stijgen, is waarschijnlijk voor een groot deel afhankelijk van ons succes om de volksgezondheid te verbeteren. Een gezonder leven is een belangrijke stap op weg naar een toekomst met minder kanker, hart- en vaatziekten, diabetes en ook dementie. We zullen bij de actualisering van het dementieplan rekening houden met deze inzichten.
3. Bij een tijdige diagnosestelling, informatie en zorgbegeleiding van dementie is de rol van alle zorgactoren van cruciaal belang. Niet enkel de huisarts heeft een belangrijke rol inzake detectie, ook andere personen die thuis instaan voor zorg en ondersteuning zoals verpleegkundige, verzorgende of logistiek medewerker hebben een rol. Op enkele plaatsen in Vlaanderen wordt ingezet op een protocol 'Niet Pluis-gevoel' waarbij aan de hand van de Niet-Pluis-index bekeken wordt of verdere opvolging door de huisarts nodig is. De huisarts speelt in deze eveneens een cruciale rol.
Domus Medica biedt de vorming 'detectie van dementie' aan via een e-learning platform dat via het RIZIV wordt aangeboden en dat ook toegankelijk gemaakt werd via de website van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Diagnosestelling wordt best aanzien als een multidisciplinaire opdracht om hierdoor ook de nauwkeurigheid van de diagnose te verhogen.
Naast de medische diagnose is het evenzeer van belang te komen tot een zorgdiagnose die focust op aspecten rond autonomie, zoals bijvoorbeeld autorijden, aanstellen van een voorlopige bewindvoerder, vroegtijdige zorgplanning,

ondersteuning inzake ADL-activiteiten,.... Hierbij wordt uitgegaan van wat de persoon met dementie nog kan realiseren.

In het kader van het Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg' wordt aan de zorgverleners in de thuiszorg (ziekenfondsen, diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg) bijscholing met betrekking tot dementie en de eerste symptomen ertoe gegeven. Deze bijscholingen worden verzorgd door het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen via train de trainer-sessies. Zij zijn bevoorrechte getuigen om de eerste signalen van dementie bij de zorgbehoevende personen in de huiselijke omgeving te detecteren.

De opdracht en de financiering van het Vlaamse en de 9 regionale expertisecentra dementie werden verruimd. Onder andere de sensibilisering van de samenleving en het verstrekken van informatie over de voornaamste verschijnselen bij het ontstaan van dementie behoren tot hun uitgebreid takenpakket.